

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Obsah

1. Legislativní podmínky	2
2. Program pro rozvoj žáků mimořádně nadaných a talentovaných	2
Vymezení pojmu nadaný žák	2
Konkrétní formy práce s žáky mimořádně nadanými a talentovanými	2
3. Program pro rozvoj žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	3
Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami	3
Otevřená škola	3
Konkrétní formy práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	3
4. Podpůrná opatření	4
Postup školy při poskytování podpůrných opatření prvního stupně.....	4
Postup před přiznáním podpůrných opatření druhého až pátého stupně	4
5. Program pomoci žákům při změně vzdělávacího programu.....	5
Přestup žáka – změna vzdělávacího programu	5
Konkrétní formy pomoci žákům při změně vzdělávacího programu:	5
6. Strategie školy při práci s neúspěšnými žák	5
Vymezení pojmu neúspěšný žák	5
Problémy žáka ve vyučovací hodině	5
Problémy s domácí přípravou.....	6
Ostatní problémy negativně ovlivňující studium.....	6
Formy práce s neúspěšnými žáky	6
7. Spolupráce s oddělením sociálně-právní ochrany dětí MěÚ Nová Paka	7

1. Legislativní podmínky

Vytváření podmínek pro vzdělávání mimořádně nadaných dětí, žáků a studentů je uloženo školským zákonem a specifikováno prováděcím předpisem k tomuto zákonu, o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.

Nové předpisy umožňují řediteli školy a školnímu poradenskému pracovišti – v souladu s trendem individualizace a diferenciací vzdělávacího procesu – přeřadit mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího. Také vytvářet skupiny pro mimořádně nadané žáky, ve kterých se v některých vyučovacích předmětech vzdělávají žáci různých ročníků. Vzdělávání mimořádně nadaných žáků se může uskutečňovat podle individuálního vzdělávacího plánu, jehož rámcový obsah je vymezen v příslušné platné vyhlášce.

K vytváření vhodných podmínek, forem a způsobů práce pro žáky nadané a mimořádně nadané přispívá systém poradenských služeb. Konkrétní poradenské úkoly škol a školských poradenských zařízení ve vztahu k mimořádně nadaným žákům jsou vymezeny školským zákonem a podrobně rozpracovány v souvisejících vyhláškách, o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

Školy, které potřebují metodickou a konzultační pomoc v oblasti identifikace mimořádně nadaných a specifik vzdělávání mimořádně nadaných žáků, se mohou obracet na odborné pracovníky v PPP a SPC.

2. Program pro rozvoj žáků mimořádně nadaných a talentovaných

Vymezení pojmu nadaný žák

Nadanými žáky rozumíme žáky, kteří se liší v lehkosti učení, v kvalitě, s jakou zvládají činnosti v oblasti svého nadání a výsledcích. Snadno a rychle se učí, jsou tvořiví, objevují vlastní cesty řešení problému. Mohou však mít problematický vztah k autoritám, problémy s přizpůsobivostí apod., proto se výkyvy v chování snažíme usměrňovat s pedagogickým taktem, avšak důsledně. V rámci výchov, vrstevnických programů apod. vedeme děti k vzájemné toleranci, rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k ochotě pomáhat slabším. Zařazení nadaných dětí do vzdělávání vyžaduje náročnější přípravu učitele a zvýšenou motivaci dětí.

Konkrétní formy práce s žáky mimořádně nadanými a talentovanými

- snažíme se o včasné rozpoznání a podchycení talentu a zájmu žáků
- spolupracujeme s rodiči se snahou je získat pro podporu rozvoje talentu i v domácích podmínkách
- usilujeme o to, aby u mimořádně nadaných a talentovaných žáků nedocházelo k výkyvům v chování, k porušování dohodnutých pravidel, a pěstujeme u nich toleranci a ochotu pomáhat při práci žákům méně nadaným nebo s menším zájmem o učení
- vnitřní diferenciací ve vyučování nabízíme žákům zvládání složitějších úkolů
- vnější diferenciací ve výuce cizích jazyků nabízíme žákům zkvalitnění jejich jazykových znalostí
- zadáváme individuální úkoly
- při skupinovém vyučování využíváme příležitostně talentované žáky jako vedoucí skupin
- nabízíme zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů

- nabízíme ucelený systém přípravy na přijímací řízení na střední školy
- nabízíme zapojení do systému školních naučných a sportovních soutěží
- nabízíme zapojení do práce zájmových kroužků
- podporujeme tyto žáky v jejich mimoškolních aktivitách
- zapojujeme talentované žáky do reprezentace školy při různých naučných, sportovních a jiných mimoškolních akcích
- zapojujeme talentované žáky do vystoupení pro veřejnost
- zapojujeme talentované žáky při výzdobě tříd i budovy školy (např. výtvarnými pracemi, ale i nápady apod.)
- pochvalnými listy ředitele školy oceňujeme jejich mimořádné úspěchy

3. Program pro rozvoj žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka nebo studenta. Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením.

Otevřená škola

Děti zařazujeme do běžných tříd a věnujeme jim individuální péči. Jedná se o děti hyperaktivní, dyslektiky, dysgrafiky, děti s poruchou koncentrace, s pomalým pracovním tempem nebo s psychickou labilitou. Žáci s mentálním postižením jsou zařazeni na základě vyšetření v PPP a SPC do speciálních tříd. V těchto třídách využíváme i služeb asistentů pedagoga pro žáka vyžadujícího speciální individuální péči. Výchovná poradkyně vede tyto děti v evidenci a spolupracuje s učiteli žáků.

Konkrétní formy práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

- snažíme se vývojové poruchy učení zachytit co nejdříve
- úzce spolupracujeme s PPP, SPC a rodiči
- pomáháme rodičům zajistit nejrůznější odborná vyšetření
- vytváříme IVP, PLPP vycházející z konkrétních potřeb žáka
- pravidelně hodnotíme efektivitu vzdělávání dle individuálního vzdělávacího plánu, přínos a osobní posun dítěte
- uplatňujeme individuální přístup k žákům, respektujeme jejich individuální tempo a posilujeme motivaci žáků
- nabízíme žákům individuální konzultace po vyučování nebo před vyučováním

- pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volíme takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv
- v hodnocení se zaměřujeme na pozitivní výkony žáka a tím podporujeme jeho poznávací motivace k učení
- jednostranně nezdůrazňujeme nedostatky a chyby žáka
- při klasifikaci přihlížíme k vývojové poruše žáka
- respektujeme zdravotní postižení jednotlivých žáků (např. úlevami v tělesné výchově, osvobozením z výuky tělesné výchovy na základě lékařského doporučení...)
- respektujeme problémy žáků se sociálním znevýhodněním (např. nenutíme je k účasti na finančně nákladnějších akcích školy)

4. Podpůrná opatření

Postupy v souvislosti s poskytováním podpůrných opatření

Postup školy při poskytování podpůrných opatření prvního stupně

- před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně zpracuje škola plán pedagogické podpory žáka
- plán pedagogické podpory zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu
- plán pedagogické podpory škola průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka
- poskytování podpůrných opatření prvního stupně škola průběžně vyhodnocuje
- nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů, není-li tomu tak, doporučí škola zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení, do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení
- škola poskytuje podpůrná opatření prvního stupně na základě plánu pedagogické podpory
- s plánem pedagogické podpory seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu, plán obsahuje podpis osob, které s ním byly seznámeny

Postup před přiznáním podpůrných opatření druhého až pátého stupně

- ředitel školy určí ve škole pedagogického pracovníka, který bude odpovídat za spolupráci se školským poradenským zařízením v souvislosti s doporučením podpůrných opatření žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami
- pro účely poskytování poradenské pomoci školským poradenským zařízením zajistí škola bezodkladné předání plánu pedagogické podpory školskému poradenskému zařízení, pokud se žák podle něho vzdělával

- poradenskou pomoc školského poradenského zařízení může využít žák nebo jeho zákonný zástupce také na základě svého uvážení nebo na základě rozhodnutí orgánu veřejné moci podle jiného právního předpisu

5. Program pomoci žákům při změně vzdělávacího programu

Přestup žáka – změna vzdělávacího programu

Při změně vzdělávacího programu (tzn. při přestupu žáka z jiné školy na naši školu) poskytujeme žákům pomoc při začleňování do nového kolektivu v rámci působení třídního učitele a ostatních vyučujících, konzultacemi a diferenciací požadavků podle schopností a možností jednotlivého žáka.

Konkrétní formy pomoci žákům při změně vzdělávacího programu:

- třídní učitel informuje neprodleně ostatní pedagogy o přestupu nového žáka
- třídní učitel i ostatní vyučující rozhovorem se žákem zjistí odlišnosti našeho školního vzdělávacího programu a ŠVP školy, odkud k nám žák přichází
- na základě takto zjištěných skutečností upravíme požadavky na nového žáka do doby, než se dokáže bez problémů přizpůsobit našemu ŠVP
- navážeme kontakt i s rodiči a nabídneme jim pomoc v případě problémů s přechodem žáka na náš ŠVP
- pomoc žákům při změně vzdělávacího programu časově neomezujeme

6. Strategie školy při práci s neúspěšnými žák

Vymezení pojmu neúspěšný žák.

Absolutní školní neúspěšnost - v tomto případě nejsou vyvinuté příslušné intelektové vlastnosti. Relativní školní neúspěšnost je přechodná, příčiny jsou mimo intelektové a lze je odstranit. Neprospěch v konkrétním předmětu - klasifikace pohybující se v úrovni 4–5.

Problémy žáka ve vyučovací hodině

- nerozumí výkladu
- neumí pracovat s učebnicemi a jinými texty
- nestíhá zapisovat podle výkladu
- nedokáže určit, co je podstatné
- neumí se soustředit
- opakovaně je v práci vyrušován spolužáky

Problémy s domácí přípravou

K problémům s domácí přípravou vede nejčastěji:

- slabá vůle (nedokáže se přinutit k domácí přípravě)
- nedostatek návyků pro samostudium, neumí vybrat důležité, učí se z paměti bez pochopení látky, nezvládá větší celky, bez systému učení
- neví, kdy se učit, aby učení bylo efektivní
- problémy komunikace s vyučujícím
- strach z vyučujícího
- obava sdělit, že něčemu nerozumí
- neznalost pravidel konzultací s vyučujícím problémového předmětu

Ostatní problémy negativně ovlivňující studium

- dlouhodobé zdravotní problémy
- změna bydliště, dojíždění
- problémy žáků ubytovaných v domově mládeže
- problémy v rodině (rozchod rodičů, špatná ekonomická situace rodiny)
- problémy v partnerských vztazích
- problémy se sexuální orientací
- stres z neprospěchu
- útky před problémy
- problémy v sociálním prostředí vrstevníků

Formy práce s neúspěšnými žáky

- snažíme se problém zachytit co nejdříve a odhalit příčiny neúspěšnosti
- úzce spolupracujeme s PPP, SPC a rodiči
- pomáháme rodičům zajistit nejrůznější odborná vyšetření
- uplatňujeme individuální přístup k žákům, respektujeme jejich individuální tempo a posilujeme motivaci žáků
- nabízíme žákům individuální konzultace po vyučování nebo před vyučováním
- pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností volíme takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a posilují pozitivní motivaci
- v hodnocení se zaměřujeme na pozitivní výkony žáka a tím podporujeme jeho poznávací motivace k učení
- jednostranně nezdůrazňujeme nedostatky a chyby žáka

7. Spolupráce s oddělením sociálně-právní ochrany dětí MěÚ Nová Paka

Při škole pracuje výchovná komise, která pomáhá žákům i rodičům řešit závažné problémy ve školní práci. Na její činnosti se podílejí:

- vedení ZŠ
- výchovný poradce
- školní metodik prevence
- třídní učitel
- v případě potřeby i sociální kurátor MěÚ Nová Paka

Mgr. Milan Schlögl

ředitel školy